

в) оқу құралы ретінде аяқталған жұмысты рефлексия және талдау.

Үздіксіз білім алудың негізін құру үшін кәсіби құзыреттілікке қажетті кәсіби білімнің, кәсіби дағдылар мен кәсіби құндылықтардың, этика мен көзқарастардың базасы болуы керек. Студенттерге мұндай іргетас беру кәсіби бухгалтердің білім беру бағдарламасының, сондай-ақ практикалық тәжірибенің басты бағыты болуы керек. Профессорлар мен ғалымдар бағдарламалардың өзектілігі мен логикалық сәйкестігін қамтамасыз ету үшін жұмыс берушілермен жиі жұмыс істеуі керек.

Әдебиет:

1. Кәсіби бухгалтерлерге арналған халықаралық білім стандарттары (IFAC, Білім комитеті, қазан 2003 ж.) / International Education Standards for Professional Accountants.

УДК 378.14:316.6

**ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ: НОВІ ПІДХОДИ У ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ**

*Болдовська К.П., к.е.н., доцент
Перунова О.М., к.ю.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Однією з важливих задач сучасної системи вищої освіти є формування соціальної відповідальності майбутніх фахівців, що постає як критично необхідний компонент підготовки здобувачів до професійного життя в умовах глобалізації та посилення етичних вимог суспільства.

Соціальна відповідальність фахівця вимагає не лише професійних знань і навичок, але й здатності до прийняття рішень, що враховують інтереси різних соціальних груп, довілля та етичні стандарти. Сучасні дослідження вказують на те, що соціально відповідальна поведінка формується через практичний досвід та безпосереднє занурення до ситуацій, де здобувачі можуть спостерігати і оцінювати наслідки своєї діяльності для суспільства.

Інтеграція соціально відповідальних практик до освітніх програми та виховного процесу може відбуватися через підходи, що розширюють межі традиційної освіти та сприяють формуванню етичних цінностей. Наприклад, реалізація навчальних модулів із соціальної відповідальності та етики, залучення здобувачів до проєктів із соціального підприємництва, екологічних ініціатив чи волонтерської діяльності відкриває нові можливості для формування у них етичного світогляду. Таким чином, майбутні фахівці мають змогу не лише вивчити загальні принципи соціальної відповідальності, але й зрозуміти їхній реальний вплив на розвиток суспільства. Такі підходи дозволяють сформувати розуміння важливості соціальної відповідальності та допомагають закласти фундамент для побудови етичних основ поведінки здобувачів у майбутній професійній діяльності.

Залучення соціально відповідальних практик до навчання має також вирішальне значення для розвитку емоційного інтелекту здобувачів, підвищення їхнього рівня емпатії, вміння комунікувати з різними соціальними групами та розв'язувати конфлікти з урахуванням етичних принципів. У контексті глобалізованої економіки, яка активно потребує професіоналів, здатних приймати зважені, етично вмотивовані рішення, освітня система несе особливу відповідальність за підготовку фахівців, що є носіями високих моральних стандартів. Більш того, такі підходи сприяють інтеграції здобувачів до міжнародних етичних стандартів,

забезпечуючи відповідність їх підготовки загальноприйнятим нормам соціальної поведінки.

Включення соціально відповідальних практик до навчального процесу може відбуватися через використання кейс-методу, симуляційних ігор, організацію дискусій, обговорення етичних дилем та рольові ігри. Така форма організації навчання допомагає здобувачам не лише вивчити теоретичні аспекти, але й розвивати навички критичного мислення, вирішення конфліктів, виробляти підходи до вирішення проблем з урахуванням соціальних аспектів. Особливо актуальним є обговорення етичних дилем та аналіз конкретних ситуацій з професійної діяльності, коли здобувачі отримують можливість критично оцінювати, як саме соціальна відповідальність може впливати на бізнес-процеси, репутацію організації та її взаємодію із суспільством. Ураховуючи тенденції розвитку світового ринку та зростання потреб у соціально відповідальних компаніях, майбутні фахівці мають бути готовими до викликів, пов'язаних з інтеграцією соціальних цінностей до своєї професійної діяльності.

Загалом, формування соціальної відповідальності у здобувачів може здійснюватися лише через системний підхід, де кожен компонент освітньої програми сприятиме розвитку у них етичної рефлексії та соціального усвідомлення. Для цього, однак, необхідно постійно оновлювати освітні програми, запроваджуючи нові дисципліни, що висвітлюють питання етики та соціальної відповідальності. У поєднанні з практично орієнтованим підходом до навчання це дозволить створити сприятливі умови для формування особистісної позиції здобувачів, зосередженої на соціальній відповідальності як невід'ємній складовій їхнього професійного та особистого життя. Тільки таким чином можна сприяти вихованню нового покоління фахівців, здатних приймати рішення, що відповідають не лише вимогам бізнесу, а й етичним цінностям суспільства, до якого вони належать.